

ÎNCHEIERE

28 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului, declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Bunduchi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea încălcării dreptului la examinarea cererii prealabile, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat adjunctului procurorului-șef al procuraturii teritoriale, ținând cont de majorarea salariului procurorului,

împotriva deciziei din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a menținut hotărârea din 01 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 29 iunie 2017 Victor Bunduchi a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS) cu privire la recunoașterea ca fiind ilegală și anularea Deciziei CNAS nr. B-847/17 din 15 iunie 2017, repunerea în dreptul lezat de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă în dependență de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută și data ieșirii la pensie, obligarea achitării pensiei pentru vechimea în muncă reieșind din salariul achitat adjunctului procurorului –șef al procuraturii teritoriale, în exercițiul funcției și obligarea recalculării pensiei pentru vechime în muncă începând cu data de 05 aprilie 2013 ținând cont de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu în perioada de pensionare și de funcția deținută la data ieșirii la pensie. (f.d.2-10,63-64)

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că a activat în organele procuraturii în perioada anilor 1992-1995, 2000-2015, având o vechime în muncă de procuror de peste 18 de ani. Începând cu 07 ianuarie 2010 a deținut funcția de adjunct al procurorului-șef al procuraturii Hîncești. La atingerea vârstei de 50 ani i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80 % din salariul mediu lunar, potrivit funcției

deținute, pensie pe care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei, la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu.

Reclamantul a menționat că a dobândit dreptul de recalculare a pensiei la majorarea salariului de funcție al procurorului în exercițiu începând cu 07 ianuarie 2010 și a utilizat acest drept până la sfârșitul anului 2011. Însă CNAS, din motive neîntemeiate, nu a efectuat recalcularea pensiei, lipsindu-l de dreptul dobândit în anul 2010 - an de recalculare a pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an.

Reclamantul considerând că organele de asigurări sociale i-au încălcat grav dreptul la proprietate (pensie), dobândit anterior licit, prin aplicarea obligatorie pentru procurorii pensionați a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție. La 17 mai 2017 s-a adresat cu o cerere prealabilă către CNAS întru restabilirea sa în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei, în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție, potrivit prevederilor Legii nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

Prin răspunsul nr. B.847/17 din 15 iunie 2017 CNAS i-a refuzat în admiterea cerințelor înaintate, argumentând că, în conformitate cu prevederile art. 33 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, recalcularea pensiei se efectuează în cazul apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie. Astfel, temei legitim de a recalcula pensia ca procuror din salariul majorat al procurorilor în exercițiu, nu este.

Reclamantul a indicat că CNAS la examinarea cererii prealabile nu a stabilit corect raportul juridic în cauză, nu au fost luate în considerație circumstanțele importante pentru soluționarea litigiului și în susținerea temeiniciei cerințelor sale, reclamantul a invocat că, potrivit prevederilor Legii nr. 902 din 29 ianuarie 1992 „Cu privire la Procuratură”, Legii nr. 118 din 14 martie 2003 „Cu privire la Procuratură” (ajustată la Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 „Cu privire la statutul judecătorului”), Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 „Cu privire la Procuratură”, în calitate de procuror în demisie, deține dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele prevăzute pentru judecători. Procurorii pensionați până la adoptarea Legii nr. 118 din 14 martie 2003, primeau pensiile potrivit prevederilor Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 „Cu privire la statutul judecătorului”. Atât, Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 „Cu privire la Procuratură”, cât și cele anterioare (din 1992 și 2003) asigura reglementarea garanțiilor sociale, una din ele fiind acordarea pensiei procurorului ca entitate de demnitate publică, la o anumită vârstă - 50 ani (în cazul său din 07 ianuarie 2010), cu respectarea obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție.

Reclamantul a mai menționat că în hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 27 ianuarie 2000, cu privire la controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor procuraturii, funcționarilor publici, a decis că: „stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică”. Aceiași instanță de jurisdicție constituțională a indicat și pentru viitor organelor cu drept de inițiativă legislativă că:

„la adoptarea unei legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, procurorului”.

Prin hotărârea din 01 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Victor Bunduchi. S-a recunoscut ca fiind neîntemeiat răspunsul CNAS nr. B-847/17 din 15 iunie 2017. S-a obligat CNAS să efectueze lui Victor Bunduchi recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat adjunctului procurorului-șef procuraturii teritoriale, ținând cont de majorarea salariului procurorului în funcție, începând cu data de 05 aprilie 2013. (f.d.112, 116-123)

Prin decizia din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către CNAS, s-a menținută hotărârea din 01 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. (f.d. 144, 145-153)

La 02 octombrie 2018 CNAS a declarat recurs împotriva deciziei din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei și hotărârii instanței de fond, cu emiterea a unei noi hotărâri de respingerea a acțiunii. (f.d.161-165)

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat, că instanțele de judecată au interpretat în mod greșit legea și în acest sens au aplicat eronat normele de drept material.

La 20 noiembrie 2018 Victor Bunduchi a depus referință, solicitând ca cererea de recurs declarată de CNAS să fie respinsă ca neîntemeiată. (f.d. 169-176)

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 23 mai 2018, expediată participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal la data de 05 iunie 2018, confirmare privind recepționarea acestora la materialele dosarului lipsește.(f.d.154)

În aceste circumstanțe recursul, declarat la 02 octombrie 2018, se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarat de către CNAS este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, că CNAS a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele de judecată au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) al Codului de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) al Codului de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către CNAS asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanțele de judecată, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă CNAS, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Din considerentele menționate instanța de recurs ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către CNAS inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas